

ברכה הסמוכה לחברתה

שוע"ר סי' ו

ו כל הברכות פותחין בברוך, חוץ מברכה הסמוכה לחברתה, כגון אהבה רבה, שהיא סמוכה ליוצר אור, ודי לה בברוך שבפתיחת יוצר אור.

וחוץ מברכת ההודאה, כגון מודים אנחנו לך על כל טפה וטפה כו' שמברכים על הגשמים, שאין צריך לפתוח בה בברוך, כיון שהיא כולה לשון הודאה. וכן כל כיוצא באלו.

ז ברכת אלהי נשמה אינה סמוכה לברכת אשר יצר, שהרי מיד שניעור משנתו צריך לברך אלהי נשמה מדינא דגמרא, ואשר יצר אין צריך לברך עד שיעשה צרכיו. ומה שאינה פותחת בברוך, היינו לפי שהיא **ברכת ההודאה**. ומכל מקום טוב לסמכה לברכת אשר יצר כדי שתהא ברכה הסמוכה לחברתה, שדי לה בברוך שבתחלת ברכה ראשונה.

שוע"ר סי' מז

ה יש אומרים שצריך לומר והערב בוי"ו, שברכה אחת היא עם אשר קדשנו במצותיו וצונו כו', שהוא מטבע ארוך פותחת בברוך וחותמת בברוך אתה ה' המלמד כו'. שאם היה מטבע קצר והערב היא ברכה בפני עצמה, היה לה לפתוח בברוך.

ואף על פי שהיא ברכה הסמוכה לחברתה, אין זה מועיל כלום במקום שהברכה שלפניה היא מטבע קצר, שהרי **ברכת ההבדלה פותחת בברוך אף על פי שהיא סמוכה לברכת הנר והבשמים, הואיל והן קצרות**.

ויש אומרים שהערב היא ברכה בפני עצמה. ואינה דומה לברכת ההבדלה, לפי **שברכת ההבדלה אינה סמוכה לעולם לברכת הנר והבשמים, שאם רוצה מברך על הנר ובשמים בפני עצמם ואחר כך מבדיל על הכוס בלא נר ובשמים** ... ומטעם זה פותחת ברכת אשר בחר בנו בברוך, לפי שבקריאת התורה בצבור מברך אותה בפני עצמה ... וכן על פי הסוד היא ברכה בפני עצמה ויש לענות אמן בינתים.

שוע"ר סי' נד

א ישתבח אינה פותחת בברוך, לפי שהיא סמוכה לברוך שאמר, ששתיהן נתקנו על פסוקי דזמרה זו לפניהם וזו לאחריהם. ופסוקים שביניהם אינם חשובין הפסק.

שוע"ר סי' ס

א ולמה אין ברכה זו פותחת בברוך, מפני שהיא סמוכה ליוצר אור, ודי לה בברוך שביוצר אור.

שוע"ר סי' קי

ז תפלת הדרך חותמת בברוך ואינה פותחת בברוך, לפי שאינה אלא **בקשת רחמים**. ואעפ"כ טוב להסמיכה לאיזו ברכה, כדי שתהיה ברכה הסמוכה לחברתה שא"צ לפתוח בברוך.

שוע"ר סי' קיד

א ברכה שניה אינה פותחת בברוך, מפני שהיא סמוכה לחברתה. וכן כל ברכות האחרות הן סמוכות זו לזו, לכן הן חותמות בברוך ואין פותחות בברוך.

שוע"ר סי' קפח

יא שמטעם זה פותחת ברכת הקידוש בברוך, אף על פי שהיא סמוכה לברכת היין, לפי שלפעמים אין צריך לברך על היין, כגון שיושב בסעודה מבעוד יום, לכך הצריכו לעולם לפתוח הקידוש בברכה.

שוע"ר סי' קפט

א ברכה רביעית פותחת בברוך שאינה כסמוכה לחברתה, לפי שאינה מכלל ברכת המזון, אלא אחר כך ניתוספה, כשנתנו הרוגי ביתר לקבורה תקנו ברכת הטוב והמטיב, הטוב שלא הסריחו והמטיב שניתנו לקבורה וקבעוה.

ב אף על פי שהיא ברכה ארוכה אינה חותמת בברוך מפני שמתחלה תיקנוה במטבע קצר בא"י אמ"ה הטוב והמטיב בלבד ואחר כך הוסיפו בה כל הדברים הללו.

ז' ויש מפקפקים במה שאומרים הרחמן בכמה גוונים, שהוא הפסק בין ברכת המזון לשתיית הכוס. ויש מיישבין שכיון שנהגו בהם נעשו כאלו הם מטופס הברכה, ואינם חשובים הפסק.

שוע"ר סי' רעא

יא ואין צריך לברך בורא פרי הגפן על כוס של קידוש זה אם כבר בירך על היין בסעודה זו שגם יין זה של קידוש נפטר באותה ברכה.

שוע"ר סי' רצט

ד' המפסיק להבדיל על הכוס באמצע שתייתו ... אין צריך לברך בורא פרי הגפן על כוס של הבדלה שנפטר בברכת בורא פרי הגפן שבירך על שתיה הראשונה ... ואין צריך לומר אם מפסיק באמצע אכילתו ומבדיל על היין, שאין צריך לברך עליו בורא פרי הגפן אם כבר בירך בורא פרי הגפן על יין שבתוך הסעודה או שלפני הסעודה ... ולפי שיש חולקים על כל זה, לכן טוב ליזהר לכתחלה שלא להבדיל קודם ברכת המזון ... ואם הוא רוצה להבדיל ... לא יברך על כוס של הבדלה, כדיעה אי' שהיא עיקר.

אגרות קודש ח"ז אגרת ב'פט

(ד) במ"ש אם יש לענות אמן בברהמ"ז, אחר אל יחסרנו, הנה שאלתי פעם את כ"ק מו"ח אדמו"ר, וענה שהוא אינו עונה, ולא עוד אלא שאחד ממקורבי כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) הי' עונה בפניו – אמן, אחר אל יחסרנו - בקול רם, ואדמו"ר חייך ולא אמר מאומה, ואולי שסומכים על סוף הברכה, ונאמר אמן, אף שגם בזה לא ראיתי שהשומעים ידייקו לענות אז אמן.